

Полякова Юлія Володимирівна
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародних економічних відносин,
Львівський торговельно-економічний університет

Дубіль Тарас Юрійович
здобувач вищої освіти третього освітньо-наукового рівня,
Львівський торговельно-економічний університет

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-426-2-37>

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ ТА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Сьогодні розвиток міжнародної торгівлі доцільно розглядати в нових глобалізаційних умовах, за таких обставин міжнародна торгівля виступає як комплекс мікро- й макrorівнів, оскільки вона охоплює постачальників, споживачів, державні органи та міжнародні організації, а також успішно адаптовує сучасні технології. Зокрема, ключовими чинниками, що визначають тенденції міжнародної торгівлі в новітніх умовах, стають науково-технічні досягнення та науково-технічний прогрес.

Отже, особливості розвитку міжнародної торгівлі протягом останніх років зазнали значних трансформацій, що зумовлені комплексом взаємодії економічних, політичних і технологічних чинників. По-перше, у контексті правового забезпечення підкреслюється ключова роль правових рамок і багатосторонніх угод; водночас поширюється визнання того, що традиційний багатосторонній підхід стикається з проблемами, пов'язаними зі зростанням регіональної торгівлі. По-друге, поява та становлення цифрових технологій відкрили нові виміри міжнародної торгівлі, зокрема у електронному середовищі, як наслідок глобальна торгівля стає все більш цифровою. По-третє, зростає роль екологічних і соціальних аспектів міжнародної торгівлі та відповідно роль правових

інструментів у вирішенні проблеми сталого розвитку. По-четверте, геополітична напруженість і торгові конфлікти стали визначальними рисами сучасного ландшафту міжнародної торгівлі. По-п'яте, посилюється вплив глобальних криз, що додає нового рівня ускладнень у міжнародній торгівлі, пов'язаних із експортним контролем, скороченням глобального попиту, збоями у ланцюгах постачання та трансформацією ролі міжнародних організацій у врегулюванні криз. Водночас традиційними залишаються ключові компоненти права міжнародної торгівлі, такі як Світова організація торгівлі і багатосторонні договори, регіональні та двосторонні торгові угоди. У зазначеному аспекті актуалізується електронна комерція та цифрова торгівля, оскільки поява цифрових технологій революціонізувала міжнародну торгівлю, викликавши необхідність перегляду існуючого законодавства, включаючи питання захисту даних та права інтелектуальної власності. Важливість екологічних та соціальних міркувань обґрунтовує питання екологічної стійкості та соціальної відповідальності, відповідно відбувається включення екологічних стандартів і соціальних положень до змісту торговельних угод [1].

Добре відома традиційна модель міжнародної торгівлі зазнає значних трансформацій та адаптації до нових умов. Така трансформація передбачає не просто своєчасне коригування чинних бізнес-стратегій, а й загальне оновлення торгової політики та сформованих правових систем, а також розбудову торговельної інфраструктури. Ця трансформація потребує не лише активної участі та інноваційної діяльності компаній, а й підтримки з боку керівництва урядів і міжнародних організацій.

Передусім суб'єкти традиційної торгівлі впевнено переходять на електронну комерцію для успішної адаптації до нового ринкового середовища. Низка компаній розпочали створювати створення власних платформ онлайн-продажів або співпрацювати з існуючими платформами електронної комерції для охоплення споживачів в межах світового господарства. Водночас компанії інтенсивно впроваджують нові технології, зокрема такі, як аналіз великих даних,

штучний інтелект і блокчейн, щоб підвищити операційну ефективність і зменшити транзакційні витрати.

У той же час уряди та міжнародні організації модернізують свою торговельну політику і оновлюють правові системи для адаптування до тенденцій розвитку електронної комерції. Це охоплює нові правила електронної комерції, спрощені митні процедури, посилення кібербезпеки та захисту споживачів. Крім того, уряди по усьому світу наполегливо працюють над припиненням незаконної діяльності, приміром порушення прав інтелектуальної власності та шахрайство в Інтернеті.

І нарешті, інфраструктура традиційної торгівлі теж вдосконалюється, це включає формування більш ефективних логістичних систем, підвищення швидкості та стабільності комунікаційних мереж, а також розробку нових платіжних і розрахункових інструментів [2].

Згідно прогнозів міжнародних організацій, у 2024 році темпи зростання міжнародної торгівлі зростатимуть практично удвічі, беручи до уваги послаблення інфляції та активне зростання американської економіки. Так, ОЕСР, МВФ та СОТ надають прогнози щодо кардинального відновлення глобального потоку товарів після уповільнення у 2023 році, що своєю чергою було обумовлене зростанням цін, збільшенням процентних ставок та млявим попитом. Зокрема, за даними ОЕСР, міжнародна торгівля товарами і послугами зросте на 3,3% у 2025 році. На переконання експертів, значним чином таке збільшення спричинене так званім циклічним відновленням, так як торгівля зростає водночас із загальним економічним зростанням. Китай і Східна Азія будуть основними рушіями активності у зазначеному процесі [3].

Таким чином, міжнародна торгівля продовжує залишатися важливою частиною економіки глобального рівня, що впливає на темпи соціально-економічного розвитку країн або регіонів, обумовлює розширення ринків збуту для товарів та послуг, сприяє зміцненню конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, галузей, національної економіки, забезпечує доступність ресурсів

для економічного розвитку. Водночас світовий досвід свідчить, що міжнародна торгівля спроможна створювати несприятливі обставини для галузей національної економіки, а також провокувати виникнення нерівностей між країнами. У зв'язку із цим обґрунтованим видається, що процеси та інструменти регулювання міжнародної торгівлі перебувають у колі пріоритетних питань для національних урядів і міжнародних організацій.

Література:

1. Li Cheng Jin Global Commerce in Transition: Recent Legal Shifts in International Trade Law. URL: <https://rclss.com/pij/article/view/519>
2. Jiaxia Han, Weixi Zhu. Research on the change and development of international trade under the environment of electronic commerce. URL: <https://francis-press.com/papers/15381>
3. Крижний А. Цього року темп зростання міжнародної торгівлі має подвоїтися: хто буде основним рушієм. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2024/05/7/713370>